

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Propunerea de regulament al Consiliului privind Programul pentru cercetare și formare al Comunității Europene a Energiei Atomice (2019-2020) de completare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020

[COM(2017) 698 final – 2017/312 (NLE)]

(2018/C 237/06)

Raportor: **Jacques LEMERCIER**

Sesizare	Comisia Europeană, 18.1.2018 Consiliul Uniunii Europene: 10.1.2018
Temei juridic	articolul 106a din Tratatul Euratom și articolul 304 din TFUE
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru piața unică, producție și consum
Data adoptării în secțiune	9.3.2018
Data adoptării în sesiunea plenară	14.3.2018
Sesiunea plenară nr.	533
Rezultatul votului	178/0/7
(voturi pentru/voturi împotriva/abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. Programul Euratom 2019-2020 continuă activitățile de cercetare ale programului Euratom 2014-2018 și este pe deplin coerent cu acesta din urmă. Propunerea Comisiei conține foarte puține modificări. Acestea sunt legate în principal de buget și urmăresc să asigure continuitatea programului.

1.2. CESE ia notă de aceste modificări, ținând cont de avizele sale anterioare pe această temă ⁽¹⁾.

1.3. Obiectivul principal al cercetării în domeniul fisiunii finanțate de Euratom este de a consolida securitatea tehnologiilor nucleare. CESE consideră că aspectele legate de securitatea nucleară trebuie tratate cu cea mai mare atenție posibilă. Reducerea și depozitarea deșeurilor radioactive cu durată de viață lungă, controlul materialului fisionabil și protecția împotriva radiațiilor ar trebui, de asemenea, să se numere printre priorități. Aceste direcții de cercetare trebuie să fie partajate în cadrul Forumului european pentru energie nucleară (ENEF), instanță în care societatea civilă – inclusiv CESE – este reprezentată.

1.4. Comitetul își reiterează și confirmă mesajul esențial formulat în avizele sale anterioare, potrivit căruia *nivelul de cunoștințe privind tehnicile nucleare, utilizarea și consecințele acestora trebuie menținut și aprofundat. Programul de cercetare și dezvoltare Euratom aduce o valoare adăugată europeană semnificativă, datorită rolului său de coordonare, a punerii laolaltă a resurselor și a integrării eforturilor comune* ⁽²⁾.

1.5. De asemenea, CESE își reiterează dorința ca Comisia să continue să promoveze dezvoltarea energiei din surse regenerabile și nefosile și să procedeze la reechilibrarea ponderii energiei nucleare în mixul energetic al statelor membre.

1.6. În urma mai multor incidente care au avut loc în centralele nucleare europene, s-a dovedit deja că subcontractarea constituie un factor de insecuritate în întreținerea centralelor nucleare. În opinia CESE, subcontractarea ar trebui să fie limitată și strict reglementată.

1.7. CESE solicită să se acorde o atenție specială acestor chestiuni în contextul Brexitului și al renunțării la Tratatul Euratom de către Regatul Unit.

⁽¹⁾ JO C 34, 2.2.2017, p. 66; JO C 181, 21.6.2012, p. 111 și JO C 318, 29.10.2011, p. 127.

⁽²⁾ JO C 181, 21.6.2012, p. 111 și JO C 318, 29.10.2011, p. 127.

2. Rezumatul documentului Comisiei

2.1. Obiectivul propunerii Comisiei este de a adopta un nou regulament în scopul prelungirii tuturor activităților de cercetare desfășurate în temeiul Regulamentului (Euratom) nr. 1314/2013 al Consiliului privind Programul pentru cercetare și formare al Comunității Europene a Energiei Atomice (2014-2018) de completare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont 2020.

2.2. Propunerea de program Euratom pentru perioada 2019-2020 este complementară programului Orizont 2020. Aceasta stabilește bugetul pentru acțiuni directe și indirecte, prevede obiectivele activităților de cercetare și dezvoltare (R&D) și enumeră instrumentele de sprijin din acest domeniu.

2.3. În conformitate cu articolul 7 din Tratatul Euratom, actualul program Euratom (2014-2018) a fost stabilit pentru o perioadă care nu poate depăși cinci ani. Propunerea este menită să asigure continuarea neîntreruptă a programului în perioada 2019-2020. Această abordare va asigura o mai mare coerență cu calendarul programului Orizont 2020. Acest fapt este cu atât mai important dacă avem în vedere că programele Euratom și Orizont 2020 urmăresc obiective care se consolidează reciproc.

3. Observații generale

3.1. CESE ia notă de concluziile Comisiei referitoare la evaluarea intermediară a programului Euratom 2014-2018 și, în special, la faptul că, din analizele Comisiei, „nu a rezultat nicio constatare definitivă care să pună sub semnul întrebării strategia și formatul programului 2014-2018 sau care să o determine să propună o revizuire a domeniului de aplicare, a activităților sau a modului de implementare a programului în perioada 2019-2020”.

3.2. De asemenea, CESE observă că consultarea publică efectuată între octombrie 2016 și ianuarie 2017 pentru a documenta evaluarea intermediară a programului Euratom 2014-2018 și propunerea de program Euratom 2019-2020 a scos la lumină aprecieri în general pozitive: 80 % dintre participanții la această consultare consideră că programul este relevant (de acord sau complet de acord). În plus, participanții au apreciat în mod deosebit rezultatele obținute în ceea ce privește educația și formarea, cercetarea cu privire la gestionarea deșeurilor, securitatea reactoarelor existente și cercetarea în domeniul fuziunii. Pe de altă parte, programul nu pare să fi avut un efect de pârgă asupra investițiilor private.

3.3. În sfârșit, Comisia și-a luat angajamentul de a asigura atât luarea în considerare a recomandărilor formulate de către diferitele părți interesate la elaborarea programului de lucru al Euratom 2019-2020 sau în cadrul activităților sale obișnuite de control și gestionare a programului Euratom, cât și examinarea recomandărilor cu privire la aspectele pe termen mai lung în evaluarea *ex ante* a impactului viitorului program Euratom, care se înscrie în noul cadru financiar multianual (după 2020).

3.4. CESE ia notă de cele de mai sus și, având în vedere avizele sale anterioare pe această temă, își exprimă sprijinul pentru propunerea Comisiei.

3.5. În conformitate cu avizele sale anterioare, CESE subliniază că obiectivul principal al cercetării în domeniul fisionii finanțate de Euratom este de a consolida securitatea tehnologiilor nucleare. CESE consideră că aspectele legate de securitatea nucleară trebuie tratate cu cea mai mare atenție posibilă. Reducerea și depozitarea deșeurilor radioactive cu durată de viață lungă, controlul materialului fisionabil și protecția împotriva radiațiilor ar trebui, de asemenea, să se numere printre priorități.

3.6. Comitetul subliniază încă o dată că *nivelul de cunoștințe privind tehnicile nucleare, utilizarea și consecințele acestora trebuie menținut și aprofundat. Programul de cercetare și dezvoltare Euratom aduce o valoare adăugată europeană semnificativă, datorită rolului său de coordonare, a punerii laolaltă a resurselor și a integrării eforturilor comune*⁽³⁾.

Bruxelles, 14 martie 2018.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

⁽³⁾ JO C 181, 21.6.2012, p. 111 și JO C 318, 29.10.2011, p. 127.